

POLSKIE TOWARZYSTWO OCHRONY PTAKÓW

Sekretariat PTOP; ul. Ciepła 17; 15-471 Białystok

tel./fax. 856642255; tel.856754862; e-mail.: sekretariat@ptop.org.pl

---

Białystok, dn. 13 lutego 2014 r.

Znak spr. 045/SEK/14

**Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa**

Uwagi Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

W nawiązaniu do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, z dn. 24.01.2014 r., Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (PTOP) przesyła swoje uwagi do projektu:

1. Brak konsultacji całości Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Przede wszystkim dokument przedstawiony do konsultacji społecznych nie jest kompletny, nie zawiera m.in. szczegółowego opisu oraz kalkulacji płatności dla pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz opisu pakietu ptasiego, co nie pozwala na odniesienie się do ewentualnych przyszłych wymogów pakietu.

2. Pomimo uwag, które przekazaliśmy w ramach konsultacji, na podstawie uchwały nr 84 przyjętej w dniu 12 listopada 2013 r. przez Komitet Monitorujący PROW 2007-2013 przyjęto zapisy o degresywności płatności dla gospodarstw, które w sposób wyjątkowo niekorzystny i nieznan w żadnym innym kraju członkowskim UE zmieniają program rolnośrodowiskowy w sposób, który sprawia, że jego wdrażanie stanie się nieopłacalne dla rolników.

Ograniczenie dostępności pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 do powierzchni 20 ha w przypadku parków narodowych oraz organizacji pozarządowych takich jak nasza może uniemożliwić realizację zobowiązań podjętych np. w realizowanych przez nas projektach finansowanych z funduszy LIFE+ czy POliŚ. Założenia tych projektów były takie, że efekt działań - koszeń będzie utrzymywany głównie z dopłat rolnośrodowiskowych. Wiemy, że są to duże powierzchnie (np. 200 ha, a nie 20 ha) i że skoszenie podmokłych łąk kosztuje niejednokrotnie więcej niż dopłata bezpośrednia, nie wspominając już o koszeniu dwa razy w roku. W realizowanych przez nas projektach np. „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000” nr LIFE08 NAT/PL/000510 i „Czynna ochrona dubelta Gallinago media w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Narwi” nr LIFE11 NAT/PL/000436 zakładaliśmy, i tak też zostało przedstawione Komisji Europejskiej, że utrzymanie efektu ekologicznego 5 lat po zakończeniu projektu będziemy finansować z dopłat z programów rolnośrodowiskowych. Przy takiej degresywności nie będzie to możliwe. Jeśli takie założenie zostanie utrzymane w programie będziemy musieli interweniować w tej sprawie w Komisji Europejskiej. Sumując powierzchnie i liczby beneficjentów, których degresywność będzie dotyczyć na podstawie materiałów dostarczonych członkom Komitetu Monitorującego Program Rozwoju

Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 otrzymujemy takie wyniki: liczba beneficjentów wariant 4.1. - gospodarstwa powyżej 20 ha - 1693, 5.1 - 1739, czyli łącznie dotyczy to **3432 beneficjentów**. Powierzchnia jaką zgłaszają Ci beneficjenci: wariant 4.1. gospodarstwa do 20 ha - 54 819 ha, powyżej 85 855 ha (łącznie 140 674 ha), wariant 5.1. – gospodarstwa do 20 ha - 46 080 ha, powyżej 114 454 ha. Podsumowując beneficjenci, którzy posiadają gospodarstwa do 20 ha zgłaszają do tych wariantów 100 899 ha, a z gospodarstw powyżej 20 ha **200 309 ha**. W zestawień tych wynika, że powierzchnia **140 674 ha** gruntów cennych siedlisk położonych poza Naturą 2000 w ogóle nie będzie objęta ochroną. Natomiast z 200 309 ha siedlisk zgłaszanych przez beneficjentów w ramach wariantu 5.1. posiadających gospodarstwa powyżej 20 ha do programu wejdzie tylko niewielka część.

Chcielibyśmy także zwrócić uwagę na fakt, że proponowane zmiany utrudnią realizację celów, do których zobowiązana jest Polska w ramach następujących dyrektyw unijnych i międzynarodowych zobowiązań:

- Dyrektywa 200/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna)
- Dyrektywa 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (Ramowa Dyrektywa ws. Strategii Morskiej)
- Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)
- Dyrektywa 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia)
- Dyrektywa 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów
- Decyzja Rady 93/626/EWG z dnia 25 października 1993 r. dotycząca zawarcia Konwencji o różnorodności biologicznej (Konwencja z Rio de Janeiro)
- Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego sporządzona w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. zwana Konwencją Helsińską (Dz.U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346)

Ponadto, cele szczegółowe i cele przekrojowe Programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego określone na str. 109 tego dokumentu, takie jak:

- 4.a Odtwarzanie i zachowanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej i stanu europejskich krajobrazów;
  - 4.b poprawa gospodarki wodnej;
  - 4.c poprawa gospodarowania glebą,
- nie zostaną osiągnięte w przypadku tak dużego ograniczenia środków w wyniku wprowadzenia proponowanej degresywności.

Projekt Programu Rolnośrodowiskowego na 2014 r. oraz Programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego na lata 2014-2020, które nie zapewniają realizowania wyżej wymienionych dyrektyw i zobowiązań międzynarodowych, mogą narazić Polskę na zastrzeżenia m.in. ze strony Komisji Europejskiej dotyczące poprawności wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na realizację celów rolno-środowiskowo-klimatycznych.

3. Utrzymanie zaproponowanych zapisów dotyczących degresywności płatności i wykluczenie możliwości przeznaczenia produkcji na własny użytek lub jako pasze dla zwierząt we własnym gospodarstwie sprawi, że ucierpią rolnicy oraz zostanie podważone zaufanie do instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej. Biorąc pod uwagę fakt, że w latach 2003-2012 areał upraw ekologicznych wzrósł jedenastokrotnie, a w samym roku 2012 liczba gospodarstw oraz powierzchnia upraw ekologicznych wzrosła o 10 proc., wprowadzenie

degresywności w kształcie proponowanych w zapisach programu PROW zahamuje ten pozytywny trend.

4. Wnioskujemy o rozszerzenie wariantu ptasiego programu rolno-środowiskowo-klimatycznego (PRŚ-K) również poza OSOP Natura 2000.

5. Wnioskujemy o przywrócenie do pakietów 4 i 5 PRŚ-K wariantu siedliska mechowiska.

Mając na uwadze powyższe, zwracamy się z apelem o zapewnienie prawidłowego wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a zwłaszcza Programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego na lata 2014-2020 oraz poinformowanie nas o wprowadzonych korektach do projektów tych programów.